

ตรือปา-แบบหอ

คนที่มาช่วยกันทำอาคารมาจากทุกโซนในหมู่บ้าน เราบู๊สึกว่าเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่เาเราคอยมานาน ต้องการให้ออกมาดีที่สุด ต้องสวยเป็นหน้าเป็นตาของหมู่บ้าน จากแบบที่ใส่ประตูดไม้ก็เปลี่ยนเป็นประตูกระจก งานที่มาจากความต้องการทุกคน สร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกคนจริงๆ

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.)

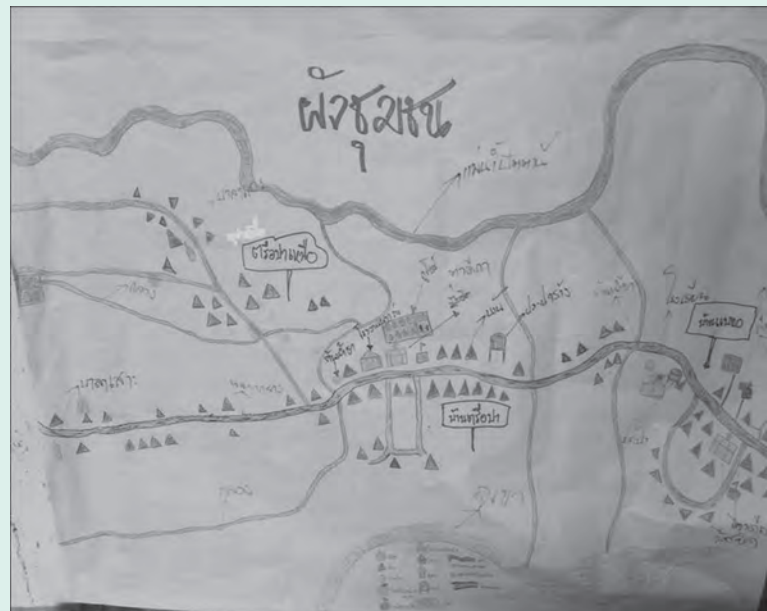

ชายหญิงเคียงกันพัฒนาชุมชนที่ตรือปา-แบหอ

เสียงร่ำร้องเครื่องยนต์ดังอยู่ไม่ขาดสาย บนถนนสายหลักของหมู่บ้านก็มีรถวิ่งสวนกันตลอด ช่วงของการเก็บลองกองที่พร้อมกันออกผลแทบทุกบ้านปิดเจียบหายไปอยู่ในสวนกันหมด นัดหมายก่อนเที่ยงต้องทำไจรอนานจนบ่ายกว่าแต่ละคนจะเสร็จงานกลับเข้ามา แต่พอได้กินลองกองของสวนที่นี่ ซึ่งทุกคนติดมือมาฝาก ทำให้ลืมระยะเวลาการรอคอยเสียสิ้น

หมู่บ้านตรือปา-แบหอ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอกองปิง จังหวัดยะลา เป็นพื้นที่นำร่องภายใต้โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.) ในการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนาและดำเนินโครงการที่มุ่งแก้ปัญหา หรือตอบสนองต่อความต้องการ

ของประชาชน ที่ไม่เพียงสร้างความเข้มแข็งและความปรองดองในชุมชนเอง แต่ยังมีเป้าหมายเพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันที่ถดถอยไป เพราะสถานการณ์ความไม่สงบและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามข้อมูลกระทรวงมหาดไทย บ้านตริอปา-แบหอตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยกระทิง อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ชื่อบ้านที่แบ่งเป็นสองพื้นที่หรือสองโซน คือโซนตริอปาและโซนแบหออยู่ห่างกันประมาณ 4 กิโลเมตร บ้านตริอปามี 45 ครัวเรือน ส่วนแบหอมี 65 ครัวเรือน ตามประวัติคำบอกเล่าว่า คนจากปัตตานีเข้ามาบุกเบิกพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูกและทำสวนเพราะเป็นบริเวณ

นี้มีความอุดมสมบูรณ์ จนเริ่มอพยพเข้ามาทำกินเป็นจำนวนมากขึ้นกลายเป็นชุมชน ชื่อบ้าน “ตริอปา” เป็นภาษามลายูถิ่นหมายถึง “กระรอก” ที่คงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในป่าแถบนั้น ส่วนแบหอเป็นชุมชนเก่าแก่ ซึ่งเคยเป็นหมู่บ้านเลี้ยงช้าง เพื่อใช้เป็นพาหนะในการเดินทางข้ามแม่น้ำปัตตานี คำว่าช้างออกเสียงว่า “ฮอ” เรียกคนเลี้ยงช้างว่า “แบฮอ” ซึ่งต่อมาเพี้ยนเป็น “แบหอ”

หา “ทุนทางสังคม”

จากเวทีทำความเข้าใจแก่ชุมชนถึงที่มาของโครงการ โดยเฉพาะกระบวนการ รูปแบบและวิธีการดำเนินโครงการ แนวทางการพัฒนาที่ต้องอาศัย “ทุนทางสังคม” ที่มีอยู่ในชุมชน จะต้องศึกษาข้อมูลชุมชนใน 4 ประเด็นคือทรัพยากร การทำมาหากิน โครงสร้างทางสังคม และความสัมพันธ์ เพื่อจะสามารถเชื่อมโยงทุนทางสังคมเหล่านี้เข้ามาใช้ในการพัฒนาและดำเนินโครงการโนริดา ปาลอมง คณะทำงานเล่าถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในขั้นนี้ว่า

“แต่ก่อนเราไม่รู้เลยว่าบ้านแบหอมาจากอะไร พอไปถามรู้ว่าในอดีตที่นี่เลี้ยงช้าง รู้ว่าถิ่นนี้ใครเข้ามา อยู่กันมาอย่างไร รู้ทรัพยากรในหมู่บ้าน เห็นถึงปัญหาความต้องการ จุดเด่นจุดด้อย เรามีกล้วยหินมากก็น่าจะทำกล้วยฉาบ พอถึงหน้าทุเรียนก็เอามาแปรรูปเป็นทุเรียนทอดและทุเรียนกวน”

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนช่วยให้มองเห็นประเด็นสำคัญที่สะท้อนปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านตรือปา-แบหอใน 4 ประเด็นคือ

- 1) การจัดการราคาผลผลิตจากสวนผลไม้
- 2) ตลิ่งริมน้ำพัง
- 3) อาชีพสำหรับสตรีและเยาวชน และ
- 4) การจัดสวัสดิการเด็กกำพร้าในชุมชน

จากนั้นที่ประชุมช่วยกันวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแต่ละประเด็น เรื่องใดที่จะสามารถพัฒนาเป็นข้อเสนอโครงการต่อไปได้ โดยพิจารณาจากทุนรอนที่เป็นตัวเงิน ได้แก่งบประมาณสนับสนุนและทุนทางสังคมวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน จนเหลือประเด็นที่เห็นว่าจะดำเนินการได้คือการสนับสนุนกลุ่มอาชีพสตรีและเยาวชน แยกออกเป็น 2 โครงการ ได้แก่ โครงการผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบ ทุเรียนทอดและทุเรียนกวน เรียกสั้นๆ ว่า **“โครงการกล้วยฉาบ”** กับ **โครงการเยาวชนผลิตอิฐบล็อก**

โครงการแรกจะนำกล้วยและทุเรียนที่มีอยู่ในหมู่บ้านเป็นจำนวนมากมาแปรรูป เพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มผู้หญิง ปรับปรุงและพัฒนาฝีมือแบบแม่บ้านที่ทำกินอยู่แล้วให้เป็นอาชีพ ใช้เวลาที่เหลือจากการประกอบอาชีพหลักมารวมกลุ่มกัน ซึ่งไม่เพียงเพิ่มรายได้เท่านั้น แต่เป็นโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพตนเองและกลุ่มผู้หญิงที่จะรับผิดชอบและดำเนินโครงการของหมู่บ้าน เพิ่มบทบาทจากการดูแลครอบครัวมาร่วมดูแลคุณภาพชีวิตและพัฒนางานในชุมชนที่ผ่านมาไม่เคยได้รับโอกาสและเข้าถึงการสนับสนุนของหน่วยงานหรือองค์กรใดมาก่อน

“ความคิดเห็นมาจากทุกคน ไม่ว่าเป็นคณะทำงานหรือสมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วม ให้นำกับอบต.เป็นที่ปรึกษา เน้นพัฒนาชาวบ้าน ให้ชาวบ้านเป็นผู้นำตนเอง ถึงเราไม่เก่งก็ต้องมาช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ในเมื่อเราอยากได้ ต้องคิดต้องกล้า เราไม่มีที่พึ่งแล้วนอกจากตัวเราเองและสมาชิกในชุมชน ซึ่งชาวบ้านมีศักยภาพทำได้”

สร้างงานให้เยาวชน

ด้านโครงการผลิตอิฐบล็อกมุงหวั้งให้เป็นอาชีพสร้างรายได้ โดยเฉพาะกับกลุ่มเยาวชน เพราะเยาวชนในหมู่บ้านว่างงานเป็นจำนวนมาก ประกอบกับทางชุมชนเคยได้รับสนับสนุนเครื่องจักรในการผลิต แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่มีการดำเนินการต่อ สามารถนำมาซ่อมแซมให้กลับมาใช้งานได้ ส่วนการก่อสร้างโรงเรียนจะร่วมกันสร้าง โดยขอแรงงานอาสาสมัครในชุมชนมาช่วยทำ

การก่อสร้างเริ่มขึ้นในช่วงเย็นของทุกวัน ซึ่งเป็นเวลาว่างหลังเสร็จงานประจำ แต่ในบางวันที่ฝนตกออกไปกรีดยางตามปกติไม่ได้ ชาวบ้านจะมารวมกันเพื่อเร่งให้การก่อสร้างคืบหน้าเร็วขึ้น ปัญหาในช่วงการก่อสร้างเกิดจากข้อจำกัดที่ทุกคนต้องประกอบอาชีพของตนเอง ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน บางวันไม่มีคนมาตามนัดตกลงกันไว้ ต้องใช้เวลานานกว่าจะแล้วเสร็จ

ทางโครงการทำการประกาศเปิดรับสมัครมีแกนนำเยาวชนแต่ละโซนของหมู่บ้านไปชวนเพื่อนมาเข้าร่วมโครงการ สมาชิกจะได้รับการฝึกทักษะการทำอิฐบล็อก ตั้งแต่รู้จักวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ขั้นตอนการลงมือปฏิบัติที่จะผสมส่วนประกอบ ได้แก่ ปูน ทราย หินและน้ำตามสัดส่วนที่ถูกต้อง ซึ่งการฝึกและลงมือทำจริงช่วยพัฒนาทักษะ สามารถสร้างรายได้ เพื่อให้เป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพแก่เยาวชน และที่สำคัญเป็นการใช้เวลาว่างในทางสร้างสรรค์ ผู้ประสานงานพื้นที่เล่าว่า การดำเนินงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะเยาวชนให้ความสนใจน้อย แต่

เห็นถึงความตั้งใจของคนในชุมชน และความห่วงใยลูกหลานของตนเอง

“ผู้ใหญ่ผลักดันให้เกิดโครงการนี้เพื่อแก้ปัญหาเยาวชนว่างงาน และปัญหายาเสพติด ช่วยดึงเยาวชนกลับเข้ามารวมกัน มีอะไรให้เขาทำได้ในหมู่บ้าน อยู่ในสายตาผู้ใหญ่ แต่เยาวชนไม่ค่อยสนใจ อยากทำก็มาทำเบื่อก็ไม่มา ต้องคิดวิธีการอื่นมาช่วย”

เปิดร้านขายสินค้าราคา ถูกใจถูกเงิน

ปีที่สอง ทางชุมชนเห็นร่วมกันที่จะพัฒนาต่อยอดกลุ่มทำกล้วยฉาบ ทูเรียนทอด และทูเรียนกวน โดยเน้นไปในเรื่องการพัฒนาศักยภาพการทำงาน เช่น การจัดอบรมเรื่องการบริหารจัดการ การทำบัญชีเบื้องต้น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และ ความหลากหลายของสินค้า กับโครงการการทำกลุ่มออมทรัพย์ ร้านค้าชุมชน โชนแบบหอ เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคให้แก่ชาวบ้านในชุมชน โดยเฉพาะให้บริการผ่อนสินค้าที่จำเป็น

การต่อยอดกลุ่มกล้วยฉาบของกลุ่มแม่บ้านสตรีตรือปา ซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพและพัฒนาความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ทางกลุ่มประสานงานให้วิทยากรที่มีความรู้มาช่วยสอนการทำกล้วยฉาบรสเค็ม กล้วยฉาบสามรส และการถนอมอาหารเพื่อใช้ในครัวเรือน รวมถึงการ

พัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ของกลุ่มต่อไป นอกจากนี้ทางกลุ่มเห็นถึงความจำเป็นที่คณะทำงานต้องได้รับการอบรมเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม การทำงานเป็นทีม และการทำบัญชีเบื้องต้น เพื่อดำเนินงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ยามีละ มูดี เล่าถึงประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นกับตนเองและกลุ่มว่า

“การไปฝึกอบรมและดูงานทำให้เราได้ประสบการณ์ ได้ทำขนมหน้าตาแปลกที่ไม่เคยทำ เรียนรู้การทำงานกลุ่มที่ประสบความสำเร็จนำมาใช้กับกลุ่มพวกเรา เพิ่มทักษะการทำเอกสาร ทำบัญชีที่เคยยากสุดยาก ให้ทำได้ถูกต้องขึ้น”

ด้านโครงการร้านค้าชุมชนจะใช้พื้นที่โนโซนแบบหอเป็นที่ตั้ง เพราะเป็นโซนที่มีประชากรอาศัย

อยู่เป็นจำนวนมาก เดินทางไปมาสะดวก โดยงานใหญ่คือการสร้างอาคารที่ส่วนใหญ่เป็นแรงงานสมทบของชาวบ้าน ใช้เวลาการก่อสร้างประมาณ 10 วันจึงแล้วเสร็จ โดยชาวบ้านเองได้สมทบวัสดุ การก่อสร้างและทุนสนับสนุนบางส่วน สำหรับทุนประเดิมของร้านค้ามาจากการสนับสนุนของโครงการ ช.ช.ด. กับการระดมทุนโดยให้สมัครเป็นสมาชิกคนละ 200 บาท ส่วนงานยากคือการบริหารจัดการร้านค้าชุมชน

จากที่วางแผนจะให้บริการสินค้าผ่อนเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาที่ชาวบ้านต้องซื้อสินค้าราคาแพง โดยเป็นผู้จัดหาสินค้าตามที่สมาชิกต้องการมาขายผ่อนในราคาถูก ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบมาจำหน่ายสินค้าในครัวเรือนแทน เนื่องจากคณะทำงานยังไม่มีทักษะและมีประสบการณ์เรื่องการจัดการ เกรงจะเกิดปัญหาการชำระเงินจนเกิดเป็นหนี้สูญ

เมื่อเป็นร้านค้าชุมชนแล้ว ทางคณะทำงานทำการสำรวจความต้องการของชาวบ้านเพื่อจัด

ซื้อสินค้ามาจำหน่ายภายในร้าน ซึ่งจะต้องทำการเปรียบเทียบราคาของสินค้าแต่ละประเภท เลือกที่มีคุณภาพแต่ในราคาที่ต่ำสุด ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานกว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้จริง จนเกิดความสงสัยว่าคณะทำงานทุจริต นำเงินไปใช้ส่วนตัว ซึ่งบั่นทอนความไว้วางใจและอาจบานปลายเป็นความขัดแย้ง จึงใช้การเรียกประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้ทราบถึงกระบวนการทำงาน แสดงเอกสารหลักฐานใบเสร็จและสมุดบัญชีธนาคาร เป็นอันยุติปัญหาและข้อสงสัย โดยเฉพาะสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นเห็นถึงความสำคัญของการทำเอกสารหลักฐานการเงินที่ต้องถูกต้อง รอบคอบและรัดกุม ซึ่งผู้ประสานงานพื้นที่เล่าว่า

“ตอนแรกทุกคนบ่นกันมากเรื่องเอกสารเยอะ รู้สึกว่ายุ่งยาก ลำบากที่ต้องทำ พอเขาเห็นถึงความสำคัญ เขาบอกเองเลยว่า เขาได้รู้อะไรเป็นอะไร เอกสารหลักฐานสอนให้รู้ที่ไปที่มาของเงิน รู้แล้วว่าทำไมต้องทำเอกสารเยอะแยะ”

ข่าวดีที่รอคอย

ปีที่สาม เป็นการต่อยอดร้านค้าชุมชน เน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพของคณะทำงาน เพราะการทำร้านค้าเป็นประสบการณ์ใหม่ของชุมชน จำเป็นต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และพัฒนาคณะทำงานให้สามารถบริหารจัดการร้านค้าให้มีประสิทธิภาพ ให้บริการได้ต่อเนื่อง สนองต่อความต้องการและความจำเป็นใช้สินค้า โดยกิจกรรมที่ดำเนินการจะเป็นการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน ทำให้คณะทำงานเกิดความมั่นใจมากขึ้น

อีกโครงการคือการสร้างอาคารเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นความต้องการร่วมกันของทุกคนในหมู่บ้าน เพราะที่ผ่านมายังไม่มีสถานที่ที่จะใช้ทำกิจกรรมสาธารณะ แต่ครั้งที่จัดต้องไปขอใช้พื้นที่มัสยิด โรงงานยาง หรือบ้านคนในชุมชน ชาวบ้านเคยเสนอของบประมาณเพื่อจัดสร้างอาคารในลักษณะเช่นนี้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น แต่ต้องพบกับความผิดหวังมาตลอด โดยอ้างเรื่อง

ไม่มีงบประมาณสนับสนุน จากที่ต้องรอคอยมานาน เพียงเสนอโครงการผ่านความเห็นชอบเท่านั้น ทั้งที่งบประมาณยังไม่ได้จัดสรรลงไป ทางชุมชนเรียกประชุมแจ้งข่าวดีว่า **“จะได้อาคารเอนกประสงค์แล้ว”**

ข่าวดีที่แพร่กระจายอยู่ในหมู่บ้านเหมือนฝันที่เป็นจริง แต่ความจริงที่เกิดขึ้นต้องอาศัยการร่วมกันสร้างของชาวบ้านมากด้วย เพราะงบประมาณที่สามารถสนับสนุนได้ไม่เพียงพอกับการก่อสร้างทั้งหมด ผู้ประสานงานพื้นที่ทำงานหนักที่ต้องชี้แจงถึงเงื่อนไขและข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ พร้อมกับทำทนายหากต้องการอาคารเอนกประสงค์สมบูรณ์เช่นเดียวกับแปลนก่อสร้าง จะต้องช่วยกันสมทบ เพราะโครงการนี้มุ่งให้เกิดการมีส่วนร่วมของชาวบ้านกันเอง ผู้ประสานพื้นที่เล่าว่า

“พอเห็นงบประมาณแล้ว ทุกคนบอกไม่พอ จะขอเพิ่ม แต่ทำไม่ได้ เลยทำทนายว่าอาคารเป็นของชุมชน ชุมชนต้องช่วยกัน จะช่วยกันสมทบได้ไหม พอเป็นสิ่งที่ต้องการและเขารอมา

“คนที่มาช่วยกันทำอาคารมาจากทุกโซนในหมู่บ้าน เขารู้สึกว่าเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่เขารอคอยมานาน ต้องการให้ออกมาดีที่สุดในต้องสวยเป็นหน้าเป็นตาของหมู่บ้าน จากแบบที่ใส่ประตูไม้ก็เปลี่ยนเป็นประตูกระจก งานที่มาจากความต้องการทุกคน สร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกคนจริงๆ”

นาน ทุกคนร่วมมือกันจริงๆ บางคนบริจาคเงิน บริจาคข้าวสาร ให้อุปกรณ์ วัสดุก่อสร้าง ทำอาหารเลี้ยงอาสาสมัคร”

ภาพการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์คืนความสัมพันธ์และฟื้นฟูชีวิตให้กลับมาที่หมู่บ้านอีกครั้ง แต่ทุกวันจะมีอาสาสมัครหมุนเวียนมาช่วยกันทำงาน บางครอบครัวสามีมาสมทบแรงภรรยาทำกับข้าว ทุกวันจะมีชาวบ้านจับกลุ่มคุยกันถึงความคืบหน้า และอีกหลายเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชุมชน

เมื่อเข้าสู่ช่วงถือศีลอดที่อาจต้องหยุดงานยาวทำให้งานล่าช้าไป ชุมชนประชุมหารือปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นข้อตกลงกันว่าใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงหลังละหมาดช่วยกันทำงานทุกวัน การดำเนินการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์จึงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เสียงบอกต่อกันปากต่อปากทำให้คนมาช่วยงานกันไม่เคยขาด ยิ่งวันไหนฝนตกออกไปกรีดยางไม่ได้ ทุกคนจะมาร่วมกันพร้อมเพรียงโดยไม่ต้องประกาศขอความร่วมมือกัน ผู้ประสานงานพื้นที่เล่าว่า

บทเรียนร่วมรู้

การดำเนินโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี ต่อเนื่องสร้างการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับคนและชุมชนหมู่บ้านตรีอปา-แบหอ ในระดับต่างๆ แม้ผลลัพธ์ที่ได้ในบางโครงการอาจยังไม่บรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับความผิดพลาดและความบกพร่องที่เกิดขึ้น ก็ล้วนเป็นบทเรียนของชุมชนที่น่าสนใจ ได้แก่

1) กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม สนับสนุนการเพิ่มบทบาทของผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะ ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสและพื้นที่ในการแสดงศักยภาพและความสามารถของตนเอง เช่น กลุ่มสตรีทำกล้วยฉาบที่เริ่มพัฒนาตนเองจากความถนัด ค่อยฝึกฝน เรียนรู้ เพิ่มทักษะที่หลากหลาย และการนำไปปฏิบัติใช้จริง ผลการทำงานเป็นที่ยอมรับ กลับมาสร้างความมั่นใจในตนเอง และส่งต่อแรงบันดาลใจแก่คนอื่นๆ ต่อไป ดังที่โนรีดา ปะลอมง สะท้อนว่า

“แต่ก่อนผู้หญิงเหมือนเป็นช้างเท้าหลัง อยู่แต่บ้าน ไม่มีสิทธิออกความคิดเห็น พอได้ทำ

โครงการนี้เรามีบทบาทขึ้นมา ผู้หญิงกระตือรือร้นอยากเห็นการพัฒนาชุมชน แต่ที่ผ่านมามีเฉพาะผู้ชายได้ทำ เขาเป็นผู้นำมาตลอด วันนี้เรามีโอกาสเป็นผู้นำ ทุกคนยอมเสียสละ มีคนสບประมาทว่าผู้หญิงทำไม่ได้หรอก แต่กลุ่มชนมของเรายู่รอด ทำขายมีกำไร”

2) เยาวชนเป็นกลุ่มคนที่ยังขาดการมีส่วนร่วมในชุมชน จำเป็นต้องให้ความสำคัญสร้างพื้นที่ และเปิดโอกาสให้เข้ามาร่วมกิจกรรมในชุมชนมากขึ้น รวมถึงคำนึงถึงปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มคนเหล่านี้ ควบคู่กับความต้องการของกลุ่มคนด้อยโอกาสที่อยู่ร่วมในชุมชน

3) การคำนึงถึงทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่ภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นคน ทรัพยากรธรรมชาติ ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น จะเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ซึ่งประสบการณ์ของชุมชนดริอปา-แบหอ ได้ค้นพบศักยภาพของผู้หญิงในการทำงานพัฒนาหมู่บ้าน และยอมรับให้มีส่วนร่วมเป็นผู้นำของชุมชน ดังที่มะยาก็ เปาะชู คณะทำงานสะท้อนว่า

“ผู้หญิงตั้งใจและมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง ผู้ชายจะเข้าๆ ออกๆ ไปคุยกันบ้าง มาลงชื่อแล้วก็ไม่อยู่ประชุม แต่ผู้หญิงมาครบกันและตรงเวลา ปีแรกแบ่งให้ผู้หญิงทำกลุ่มชนม ผู้ชายทำอิฐบล็อกร แต่โครงการใหญ่ทำอาคารอเนกประสงค์ให้ผู้หญิงเป็นประธาน เพราะเก่งขึ้นมาก เสนองงานคล่อง ไม่กลัว เข้าเวทีระดับจังหวัดก็ขึ้นเวทีพูดได้”

4) การพัฒนาโครงการสาธารณะที่มาจากความต้องการร่วมกันหรือเป็นความสนใจร่วมกันของชุมชน จะสามารถใช้ประโยชน์จากคนและทรัพยากรของชุมชนได้เต็มที่ แสดงพลังและศักยภาพที่ซ่อนไว้ให้ปรากฏขึ้น รวมถึงการช่วยสานสัมพันธ์และฟื้นฟูปฏิสัมพันธ์ที่เคยห่างกันไปให้กลับคืนมาใกล้ชิดกันมากขึ้น

ข้างเดินไปด้วยเท้าทั้งหน้าและหลัง ชุมชนจะเดินหน้าและพัฒนาต่อไป ก็ด้วยความร่วมมือกันของทั้งหญิงชาย โอกาสที่มาถึงเปิดให้ผู้หญิงแสดงความสามารถและศักยภาพภายในตนเอง มีใช้เพื่อแข่งขันเอาชนะอีกฝ่าย แต่เพื่อเติมเต็มกันและกันให้งานพัฒนาชุมชนตรือปา-แบหอบรรลุความสำเร็จด้วยพลังของทุกคนอย่างแท้จริง

ผู้เขียน

จิตต์ปักษสร บัตรประโคน

ผู้ให้ข้อมูล

โนรีดา ปะลอมง, ยามีละห์ มูดี, ซากีนา สามะ, มารียัม เด็งมิง, นามิซะ ยะสารี, มะยากี เปาะซู, มูหามะนาเซ ดือราแม, รือฮีม๊ะ มะหะมิง

ผู้ประสานงานพื้นที่

รือฮีม๊ะ มะหะมิง

จัดทำโดย

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.)

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา เลขที่ 693 ถ. บำรุงเมือง
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์ 0-2621-7810-2 โทรสาร 0-2621-8042

Home page : <http://www.ldinet.org>

ปีที่พิมพ์

เมษายน 2556

สนับสนุนโดย

ธนาคารโลก

